

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Directie Begrotingszaken

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

I

Ons kenmerk

BZ/2014/222 M

Uw brief (kenmerk)

Bijlagen

1. Budgettaire kerngegevens
2. Budgettair overzicht interventies t.b.v. financiële sector
3. Verticale toelichting

Datum 28 mei 2014
Betreft Voorjaarsnota 2014

1. Inleiding

De Voorjaarsnota 2014 is de eerste rapportage van het kabinet over de uitvoering van de begroting 2014. Hierin geeft het kabinet een overzicht van de wijzigingen voor het begrotingsjaar 2014 ten opzichte van Miljoenennota 2014 en Begrotingsafspraken 2014. Deze bijstellingen zijn gebaseerd op nieuwe macro-economische ramingen uit het Centraal Economisch Plan (CEP) 2014 van het Centraal Planbureau (CPB) en inzichten over de begrotingsuitvoering.

De uitvoering van de begroting 2014 kent mee- en tegenvallers. De meevallers zijn met name het gevolg van lager dan verwachte werkloosheids- en zorguitgaven. Tegelijkertijd is sprake van budgettaire problematiek, mede als gevolg van de ontwikkeling van ruilvoet onder de kaders. Per saldo is het gelukt het uitgavenkader voor dit jaar te sluiten. Er is sprake van een verbetering van het EMU-saldo ten opzichte van de Miljoenennota.

Het EMU-saldo 2014 komt naar verwachting uit op een tekort van 2,7 procent van het bruto binnenlands product (bbp). De EMU-schuld 2014 komt naar verwachting uit op 73,9 procent bbp. Op 2 juni komt de Europese Commissie met een aanbeveling voor Nederland ten aanzien van de buitensporigtekortprocedure. De Tweede Kamer zal hier nader over worden geïnformeerd.

Deze Voorjaarsnota is als volgt opgebouwd: paragraaf 2 gaat in op het economisch beeld voor dit jaar. Vervolgens gaat paragraaf 3 in op de uitgavenzijde van de begroting en kijkt paragraaf 4 naar de inkomstenkant. Dit resulteert in paragraaf 5 in het EMU-saldo en de EMU-schuld voor 2014. Tot slot worden het EMU-saldo en de EMU-schuld vergeleken ten opzichte van de Eurozone.

Bijlage 1 presenteert de budgettaire kerngegevens. Bijlage 2 geeft een overzicht van interventies in de financiële sector. Bijlage 3 bevat de verticale toelichtingen op de individuele begrotingshoofdstukken.

2. Economisch beeld

De economische groeiverwachting voor 2013 en 2014 is opwaarts bijgesteld ten opzichte van de Miljoenennota 2014. Het CPB schetst een positiever economisch beeld met een verwachte groei van $\frac{3}{4}$ procent bbp in 2014 tegen $\frac{1}{2}$ procent bij Miljoenennota. De uitvoer, bedrijfsinvesteringen en overheidsinvesteringen leveren een positieve bijdrage aan deze groei. De consumptie krimpt minder dan in voorgaande jaren. De Nederlandse economie herstelt langzaam van de crisis. De groei is echter pril, de werkloosheid hoog en de recente onrust in Oekraïne benadrukt negatieve risico's.

Deze verbetering van het macro-economisch beeld ten opzichte van de Miljoenennota werkt door in de inkomsten en de uitgaven van het Rijk. In tabel 1 worden de belangrijkste macro-economische variabelen gepresenteerd. Deze cijfers zijn afkomstig uit de macro-economische ramingen van het CPB.

Directie Begrotingszaken

Ons kenmerk
BZ/2014/222 M

Tabel 1: Macro-economische veronderstellingen

	MN 2014	VJN 2014	Vershil
Volumegroei bbp (economische groei, in procenten bbp)	1/2	3/4	1/4
Inflatie (consumentenprijsindex)	2	1 1/2	-1/2
Contractloon marktsector	1 1/2	1 1/2	0
Werkloze beroepsbevolking (in duizenden personen, nationale definitie)	748	685	-63
Consumptie huishoudens	-1	- 1/4	3/4
Consumptie overheid	1/2	1/2	0
Bedrijfsinvesteringen	1 3/4	4 3/4	3
Uitvoer (excl. energie)	4 1/4	3 1/2	-3/4
Lange rente	2,5	2,3	-0,2
Eurokoers (\$)	1,32	1,36	0,04
Olieprijs (\$ per vat)	103	108	5

3. Uitgaven

Totaalkader

Tabel 2 laat zien dat het totaal kader sluit in 2014 waarbij compensatie over de dealkaders heeft plaatsgevonden. Op het kader Rijksbegroting in enge zin (RBG-eng) is sprake van een overschrijding. Dit wordt gecompenseerd door onderschrijdingen van het kader Sociale Zekerheid en Arbeidsmarkt (SZA) en het Budgettaire Kader Zorg (BKZ).

De mutaties per dealkader worden in deze paragraaf verder toegelicht. In bijlage 3 en in de suppletore begrotingen worden de mutaties in meer detail toegelicht ten opzichte van Miljoenennota 2014.

Tabel 2: Toetsing totaalkader

(+ = tegenvaller in miljarden euro)*	2014
Begrotingsafspraken 2014	0,0
Voorjaarsnota 2014	0,0
Kader RBG-eng Begrotingsafspraken 2014	0,0
Besluitvorming Voorjaarsnota	1,5
Kader RBG-eng Voorjaarsnota 2014	1,5
Kader SZA Begrotingsafspraken 2014	0,0
Besluitvorming Voorjaarsnota	-1,0
Kader SZA Voorjaarsnota 2014	-1,0
Kader zorg Begrotingsafspraken 2014	0,0
Besluitvorming Voorjaarsnota	-0,6
Kader zorg Voorjaarsnota 2014	-0,6

*Wegens afronding wijkt de som der delen af van het totaal.

Kader Rijksbegroting in enge zin

Onder het kader RBG-eng hebben zich ten opzichte van Begrotingsafspraken diverse mutaties voorgedaan, hetgeen resulteert in onderstaande kadertoetsing.

Tabel 3: Kadertoets RBG-eng

(+ = tegenvaller in miljarden euro)*	2014
Begrotingsafspraken 2014	0,0
<i>Macro-economische mutaties</i>	
Ruilvoet	0,1
EU-afrachten	-0,3
GF/PF	-0,2
Dividenden staatsbedrijven	-0,2
<i>Beleidsmutaties</i>	
Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	-0,1
Huurtoeslag	0,1
Reservering	0,6
Invullen in=uit	0,3
Overig	0,0
<i>Kasschuiven</i>	
EU-afrachten (vertraging ratificatie Eigen Middelenbesluit)	0,9
Kasschuiven	0,3
Voorjaarsnota 2014	1,5

*Wegens afronding wijkt de som der delen af van het totaal.

Macromutaties

Ten opzichte van de verwachting ten tijde van Begrotingsafspraken daalt de nominale ontwikkeling van de uitgaven onder het kader in 2014. Tegelijkertijd daalt het kader zelf ook doordat het wordt aangepast met de prijs nationale bestedingen (pNB). Per saldo treedt hierdoor een ruilvoetverlies op.

Er is sprake van een meevaller inzake EU-afrachten. Dit is enerzijds toe te dichten aan de herfstraming van de Europese Commissie, waarin de Nederlandse economie relatief minder snel groeit dan andere Europese economieën en de afdracht dus lager uitvalt. Verder is het definitieve resultaat van de onderhandelingen over Meerjarig Financieel Kader ingeboekt. Ook dit zorgt voor een additionele meevaller.

Bij het gemeente- en provinciefonds ontstaat een meevaller van 0,2 miljard euro, doordat de accessen afnemen door lager dan verwachte netto gecorrigeerde rijksuitgaven. De dividenden van de staatsdeelnemingen vallen mee (0,2 miljard euro). Dit is onder andere toe te schrijven aan de hoger dan geraamde winstafdracht van DNB.

Beleidsmatige en overige mutaties

De begroting van OCW laat per saldo een meevaller van 0,1 miljard euro zien in 2014. Een tegenvaller in de referentieraming als gevolg van hogere leerlingen- en studentenaantallen wordt meer dan gecompenseerd door een meevaller in de raming voor studiefinanciering. Verder is bij de huurtoeslag sprake van een tegenvaller van 0,1 miljard euro.

Het kabinet heeft besloten onder het uitgavenplafond 0,6 miljard euro te reserveren, mede in het licht van de gevolgen voor het bbp van de implementatie van de ESA2010-boekhoudregels.¹ De in=uittakstelling – de tegenhanger van de uitgekeerde eindejaarsmarges – is voor 0,3 miljard euro ingevuld.

Voordat de afspraken met betrekking tot de financiering van de EU-begroting in de periode 2014-2020 van kracht worden, dient het Eigen Middelenbesluit in alle EU-lidstaten geratificeerd te zijn. Het ratificatieproces gaat van start zodra de Raad van de Europese Unie de finale goedkeuring geeft en zal ter goedkeuring aan beide Kamers worden voorgelegd. Afronding van het ratificatieproces in alle 28 EU-lidstaten wordt niet meer voorzien in 2014. Hierdoor wordt de Nederlandse korting van ruim 1 miljard euro met betrekking tot 2014 die onderdeel vormt van het Eigen Middelenbesluit met terugwerkende kracht in 2015 gerealiseerd. Hetzelfde geldt voor de kortingen voor andere lidstaten (die Nederland mede betaalt) en de verlaging van de perceptiekosten van 25 naar 20 procent.

Verder leidt een aantal additionele kasschuiven ertoe dat er een tegenvaller ontstaat van 0,3 miljard euro in 2014. Hierbij gaat het onder andere om de kasschuiven uit de Najaarsnota 2013 en een kasschuif bij de OV-studentenkaart.

Kader Sociale Zekerheid en Arbeidsmarkt

In het kader SZA hebben zich ten opzichte van Begrotingsafspraken diverse mutaties voorgedaan, hetgeen resulteert in onderstaande kadertoetsing.

¹ Zie ook Kamerstukken, 2013–2014, 33750 IX 22.

Tabel 4: Kadertoets SZA

(+ = tegenvaller in miljarden euro)	2014*
Begrotingsafspraken 2014	0,0
<i>Macromutaties</i>	
Ruilvoet	0,4
WW	-0,3
WWB	-0,5
<i>Uitvoeringsmutaties</i>	
Kinderopvangtoeslag	-0,1
<i>Beleidsmatige mutaties</i>	
Kasschuiven	-0,4
Voorjaarsnota 2014	-1,0

* Wegens afronding wijkt de som der delen af van het totaal.

Het kader SZA kent een onderschrijding van 1,0 miljard euro. De raming van de werkloosheidsuitgaven (WW en WWB) wordt neerwaarts bijgesteld, dit wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere werkloosheidscijfers ten opzichte van de MEV. Tegenover deze meevaller staat een ruilvoettegenvaller. De prijs Nationale Bestedingen is neerwaarts bijgesteld terwijl de indexatie van de uitgaven onder het SZA-kader omhoog wordt bijgesteld.

Bij de uitvoeringsmutaties doet zich een meevaller voor van per saldo 0,1 miljard euro. Onderliggend is sprake van verscheidene mee- en tegenvallers. Op basis van uitvoeringsinformatie van de belastingdienst zijn de uitgaven aan de kinderopvangtoeslag naar beneden bijgesteld. Dit komt voornamelijk doordat het aantal kinderen in de kinderopvang afneemt.

Binnen het kader SZA wordt een aantal kasschuiven gedaan ten behoeve van het ritme van de financiering. De grootste hiervan betreft een kasschuif van 2014 naar 2015 in verband met het besluit om de huishoudentoeslag niet per 2015 in te voeren.

Budgettair Kader Zorg (BKZ)

In het BKZ hebben zich ten opzichte van Begrotingsafspraken diverse mutaties voorgedaan, hetgeen resulteert in onderstaande kadertoetsing.

Tabel 5: Kadertoets BKZ

(+ = tegenvaller in miljarden euro)	2014
Begrotingsafspraken 2014	0,0
Ruilvoet	0,1
Preferentiebeleid geneesmiddelen	-0,6
Incidentele meevaller hulpmiddelen	-0,1
Meevaller eerstelijnszorg	-0,1
Tegenvaller langdurige zorg (AWBZ/ZIN)	0,1
Voorjaarsnota 2014	-0,6

Ten opzichte van de Miljoenennota 2014 kent het BKZ een onderschrijding van 0,6 miljard euro. Deze onderschrijding is het saldo van een ruilvoettegenvaller en diverse mee- en tegenvallers. Deze zijn met name gebaseerd op de

uitvoeringsinformatie van CVZ en NZa. Zo is bij de curatieve zorg sprake van per saldo een forse uitvoeringsmeevaller van bijna 0,9 miljard euro. Deze wordt hoofdzakelijk gevormd door succesvol preferentiebeleid op het terrein van de geneesmiddelen (0,6 miljard euro). Daarnaast is sprake van een meevaller van ruim 0,1 miljard euro bij de eerstelijnszorg en een meevaller bij de hulpmiddelen van eveneens ruim 0,1 miljard euro. Bij de langdurige zorg is sprake van een netto tegenvaller van 0,1 miljard euro (met name bij de AWBZ/zorg in natura).

Directie Begrotingszaken

Ons kenmerk
BZ/2014/222 M

4. Inkomsten

De totale ontvangsten

In 2014 komen de belasting- en premieontvangsten op EMU-basis volgens de huidige inzichten per saldo 0,2 miljard euro hoger uit dan verwacht bij de Miljoenennota 2014.

Tabel 6: Belasting- en premieontvangsten 2014 op EMU-basis (in miljarden euro's)

	Stand Miljoenennota 2014	Stand VJN 2014	Mutatie
Belastingen en premies volksverzekeringen	181,7	182,7	1,0
wv. belastingen	136,9	138,6	1,6
wv. premies volksverzekeringen	44,7	44,1	-0,6
Premies werknemersverzekeringen	55,6	54,8	-0,8
Totaal	237,2	237,4	0,2

Tabel 7 geeft een uitsplitsing van de mutatie in de raming van de ontvangsten 2014 ten opzichte van de stand bij Miljoenennota 2014. De endogene ontwikkeling is met 1,4 miljard euro opwaarts bijgesteld. Dit volgt uit de doorwerking van de gerealiseerde ontvangsten over 2013 ten opzichte van wat bij Miljoenennotaraming 2014 nog werd verwacht en het economisch beeld op basis van het CEP 2014. De meevaller van 1,4 miljard euro betreft een saldo van mee- en tegenvallers.

Meevallende realisaties over 2013 ten opzichte van wat bij de Miljoenennotaraming 2014 nog werd verwacht betreffen met name de loon- en inkomensheffing en de premies werknemersverzekeringen en kunnen worden doorgetrokken naar 2014. Uit het CEP-beeld volgt daarnaast een hogere loonontwikkeling en een lagere pensioenpremieontwikkeling in 2014 dan eerder verwacht. Dat zorgt eveneens voor hogere ontvangsten in 2014.

Tegenvallende realisaties over 2013 betreffen met name de btw-ontvangsten. Ook deze kunnen worden doorgetrokken naar 2014. Verder wijzigt de ontwikkeling in de btw-ontvangsten in 2014 ten opzichte van 2013 nauwelijks ten opzichte van de Miljoenennota 2014. Dit correspondeert met de waardeontwikkeling van de particuliere consumptie die in het CEP 2014 nauwelijks is gewijzigd ten opzichte van de MEV 2014.

Tabel 7: Overzicht mutaties van de inkomsten sinds Miljoenennota

	Ontvangsten
Stand Miljoenennota 2014	237,2
Mutatie	0,2
wv. endogene groei	1,4
wv. beleidsmaatregelen	-1,2
Stand Voorjaarsnota 2014	237,4

Beleidsmaatregelen zorgen per saldo voor 1,2 miljard euro lagere ontvangsten. Deze mutatie betreft vrijwel geheel lagere ontvangsten uit de zorgpremies vanwege een lagere gemiddelde nominale zorgpremie dan bij Miljoenennota 2014 nog werd verwacht. De maatregelen uit de Begrotingsafspraken 2014 (oktober 2013) hebben per saldo nauwelijks effect op de inkomsten in 2014 ten opzichte van het effect van het 6 miljard-pakket zoals verwerkt in de Miljoenennota 2014.

5. EMU-saldo en EMU-schuld

EMU-saldo

Tabel 8 geeft de ontwikkeling van het EMU-saldo weer ten opzichte van de raming in Miljoenennota 2014.

Tabel 8: Verticale toelichting EMU-saldo

(in percentage bbp)	2014*
EMU-saldo Miljoenennota 2014	-3,3
Zorg	0,4
Sociale zekerheid	0,2
Uitgaven RBG-eng	-0,1
Rentelasten	0,1
Aardgasbaten	-0,1
Overig	0,1
EMU-saldo Voorjaarsnota 2014	-2,7

* Wegens afronding wijkt de som der delen af van het totaal

Het EMU-saldo laat een verbetering zien van 0,6 procent bbp ten opzichte van de raming bij Miljoenennota 2014 en komt daarmee naar huidige inzichten uit op -2,7 procent bbp in 2014. De verbetering van het saldo komt voort uit lagere uitgaven aan zorg (zowel kaderrelevante uitgaven en niet-kaderrelevante uitgaven (o.a. zorgtoeslag)), sociale zekerheid en de rente. De post overig bestaat onder andere uit een meevaller aan de inkomstenkant. Tegenover deze meevallers staan hogere uitgaven onder het kader RBG-eng en een tegenvaller bij de gasbaten.

EMU-schuld

De EMU-schuld komt dit jaar naar verwachting uit op 73,9 procent bbp. Dit is 2,2 procentpunt lager dan de raming in Miljoenennota 2014. Tabel 9 geeft de ontwikkeling van de EMU-schuld weer ten opzichte van de raming in Miljoenennota 2014.

Tabel 9: Verticale toelichting EMU-schuld

(in percentage bbp)	2014
EMU-schuld Miljoenennota 2014	76,1
Doorwerking schuld 2013	-1,3
Noemereffect	-0,3
Mutatie EMU-saldo	-0,6
Mutatie ING back-up faciliteit	-0,5
Kastransverschillen	0,1
Studieleningen	0,1
Overig	0,2
EMU-schuld Voorjaarsnota 2014	73,9

Directie Begrotingszaken

Ons kenmerk
BZ/2014/222 M

Ten eerste is de schuld in miljarden euro in 2013 lager uitgekomen dan waar in Miljoenennota 2014 rekening mee werd gehouden, waardoor de startpositie in 2014 is verbeterd. De EMU-schuld komt daarmee 1,3 procentpunt bbp lager uit dan werd geraamd.

Daarnaast is sprake van een positief noemereffect als gevolg van een hoger bbp ten opzichte van de raming bij Miljoenennota. Hierdoor neemt de schuld als percentage van het bbp af. Verder heeft de verbetering van het EMU-saldo een verlagend effect op de schuld.

De ING Illiquid Assets Back-up Faciliteit (IABF) is beëindigd door de verkoop van Alt-A portefeuille en de aflossing van de lening van ING, hetgeen resulteert in een netto ontvangst van 1,4 miljard euro in 2014. Dit is ook gemeld in de brief naar de Tweede Kamer van 6 februari jl. (zie ook Kamerstukken, 2013-2014, 31 371, nr. 380).

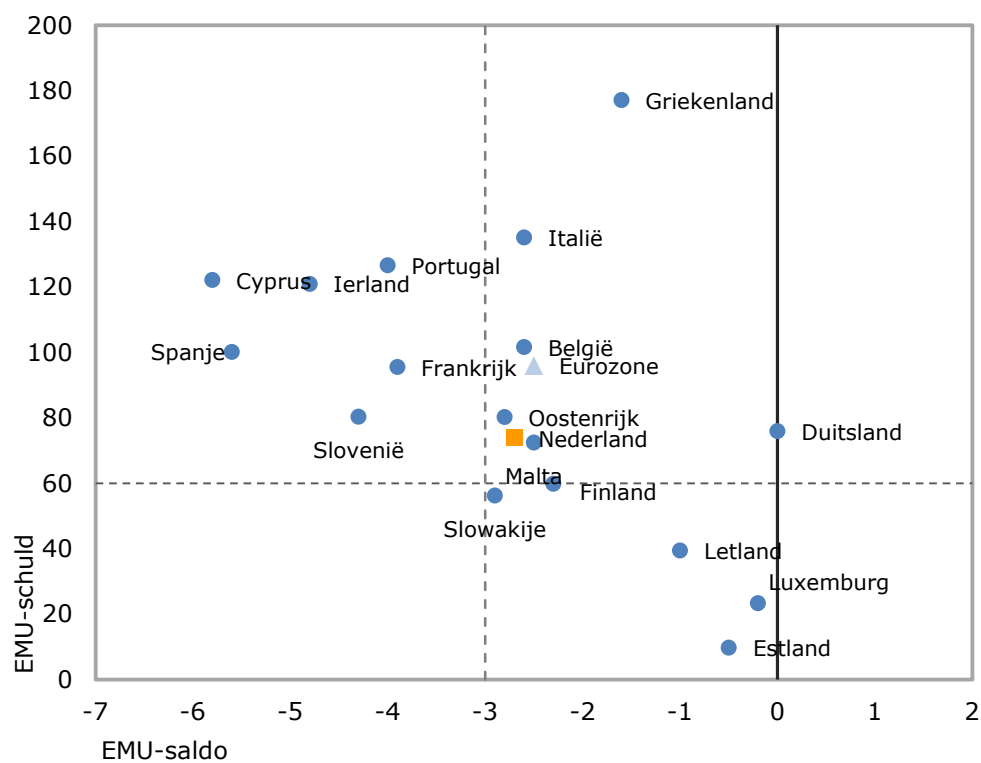
De hoogte van de kastransverschillen is gewijzigd ten opzichte van Miljoenennota 2014. Dit betreft onder andere de belastingen en de gasbaten.

De niet-kaderrelevante raming studiefinanciering is 0,4 miljard euro opwaarts bijgesteld ten opzichte van de raming bij Miljoenennota. Dit komt met name omdat er minder omzettingen naar een gift worden verwacht, een flinke toename van het aantal studenten is geraamd en dat studenten naar verwachting meer gaan lenen.

Figuur 1 plaatst het Nederlandse EMU-saldo en de EMU-schuld in Europees perspectief.

Figuur 1: EMU-saldo en EMU-schuld 2014 (eurozone, in percentage bbp)

Directie Begrotingszaken

Ons kenmerk
BZ/2014/222 M

Bron: European Economic Forecast – Spring 2014 (Europese Commissie), met uitzondering van Nederland, waarvoor de ramingen uit de Voorjaarsnota zijn gebruikt.

Het Nederlandse EMU-tekort is hoger dan het gemiddelde van de eurozone; de schuldpositie van Nederland is beter dan het gemiddelde van de eurozone.

De Minister van Financiën,

J.R.V.A. Dijsselbloem

Bijlage 1 Budgettaire kerngegevens

(in miljarden euro)	2014
Inkomsten (belastingen en sociale premies)	237,5
Netto uitgaven onder het uitgavenkader	249,5
Rijksbegroting in enge zin	106,1
Sociale Zekerheid en Arbeidsmarktbeleid	76,6
Budgettair Kader Zorg	66,8
Overige netto uitgaven	2,0
Gasbaten	-11,3
Rentelasten	8,3
Zorgtoeslag	3,6
Overig	1,5
Totale netto uitgaven	251,5
EMU-saldo centrale overheid	-14,1
EMU-saldo lokale overheden	-2,3
Feitelijk EMU-saldo	-16,4
Feitelijk EMU-saldo (in percentage bbp)	-2,7
EMU-schuld (miljarden euro)	455
EMU-schuld (in percentage bbp)	73,9
Bruto binnenlands product (bbp)	615

Directie Begrotingszaken

Ons kenmerk
BZ/2014/222 M

Bijlage 2 Budgettair overzicht interventies

Directie Begrotingszaken

Tabel 1. Budgettair overzicht interventies kredietcrisis en europa (in miljoenen euro)

Ons kenmerk
BZ/2014/222 M

Sinds het najaar van 2008 heeft het kabinet interventies gepleegd om het financiële stelsel gezond te houden en de rust te helpen herstellen in de financiële wereld. Vanaf 2010 heeft de overheid ook aan Europese faciliteiten bijgedragen, in het bijzonder door het verstrekken van garanties. Deze gebruikelijke bijlage geeft middels een aantal tabellen een overzicht van de verschillende interventies.

Tabel 1 geeft de kasstromen en de garanties die met de interventies gepaard gaan en de vindplaatsen ervan in de begroting IX integraal weer. Daarnaast zijn de effecten van de maatregelen op achtereenvolgens: het EMU saldo, de EMU schuld en de staatsschuld per thema becijferd. De kolom 'telling' geeft hierbij aan welke posten bij elkaar moeten worden opgeteld. Onderaan de tabel worden de totalen van alle maatregelen geconsolideerd.

#	Stand: VJN 2014	Telling	2008-2012	2013	2014	Δ MJN	Bron
A. Fortis/RFS/AA							
1	Aanschaf ABN AMRO Group - ASR Verzekeringen - RFS Holdings (incl. Z-share en residual N-share)		27.955	0	0	0	IX art.3
2	<i>waarvan relevant voor het EMU saldo</i>		-3.100				CBS Eurostat
3	Overbruggingskrediet (voormalig) Fortis		3.750	0	-200	0	IX art. 11
4	Renteontvangsten overbruggingskredieten (voormalig) Fortis		-1.695	-103	-99	0	IX art. 11
5	Dividend ABN Amro Group		-250	-400			IX art.3
6	Dividend ASR Verzekeringen		-71	-88			IX art.3
7	Dividend RFS Holdings		-6	0			IX art.3
8	Dividend financiële instellingen		0	0	-400	0	IX art.3
9	Premieontvangsten capital relief instrument		-193	0	0	0	IX art.3
10	Premieontvangsten counter indemnity		-78	-26	-26	0	IX art.3
<i>Verleende garanties</i>							
11	Capital Relief Instrument ABN-AMRO (CRI)		32.611				IX art.3
12	<i>waarvan vervallen</i>		-32.611				IX art.3
13	Counter Indemnity ABN-AMRO		950				IX art.3
	Totale uitgaven minus ontvangsten	1, 3 t/m 10	29.412	-617	-725		
	Effect op EMU saldo	2, 4 t/m 10	-807	617	525		
	Effect op EMU schuld	1, 3 t/m 10	29.309	-617	-725		
	Effect op staatsschuld	1, 3 t/m 10 *	29.309	-617	-725		

#	Stand: VJN 2014	Telling	2008-2012	2013	2014	Δ MJN	Bron
B. SNS Reaal							
14	Kapitalisatie holding en bank		0	2.200	0	0	IX art.3
15	Overbruggingskrediet		0	1.100	0	0	IX art.3
16	Kapitalisatie Propertize		0	500	0	0	IX art.3
Renteontvangsten							
17	overbruggingskrediet		0	-7	-7	0	IX art.3
18	Dividend SNS Reaal N.V.		0	0	0	0	IX art.3
19	Premieontvangsten garantie		0	0	0	0	IX art.3
20	Resolutieheffing		0	0	-1.000	0	IX art.1
Verleende garanties							
21	Garantieverlening VBO		0	4.166	0	0	IX art.3
Totale uitgaven minus ontvangsten		14 t/m 20	0	3.793	-1.007		
Effect op EMU saldo		16 t/m 20	0	7	1.007		
Effect op EMU schuld		14, 15, 17 t/m 21	0	7.848	-1.007		
Effect op staatsschuld		14 t/m 20	0	3.793	-1.007		
C. Kapitaalverstrekkingfaciliteit (€ 20 mld.)							
22	Verstrekt kapitaal ING		2.250	-750	-817	-67	IX art.3
23	Verstrekt kapitaal Aegon		0	0	0	0	IX art.3
24	Verstrekt kapitaal SNS Reaal waarvan afgeboekt		565 -565 0	0	0	0	IX art.3 IX art.3
25	Couponrente ING		-718	-31	-61	-61	IX art.3
26	Couponrente Aegon		-177	0	0	0	IX art.3
27	Couponrente SNS Reaal		-38	0	0	0	IX art.3
28	Repurchase fee ING		-1.688	-344	-347	28	IX art.3
29	Repurchase fee Aegon		-910	0	0	0	IX art.3
30	Repurchase fee SNS Reaal		0	0	0	0	IX art.3
Totale uitgaven minus ontvangsten		22 t/m 30	-716	-1.125	-1.225		
Effect op EMU saldo		25 t/m 27	933	31	61		
Effect op EMU schuld		22 t/m 30	-716	-1.125	-1.225		
Effect op staatsschuld		22 t/m 30	-716	-1.125	-1.225		

#	Stand: VJN 2014	Telling	2008-2012	2013	2014	Δ MJN	Bron
D. Back-up faciliteit ING							
31	Meerjarenverplichting aan ING		7.655	-4.933	-2.722	-1.373	IX art.3
32	Alt-A portefeuille		11.140	-6.454	-4.686	-3.009	IX art.3
33	<i>relevant voor de EMU schuld</i>		7.501	-4.779	-2.722	-1.373	CBS/Eur ostat
34	Back-up faciliteit ING totaal:						IX art.3
	<i>waarvan funding fee (rente +</i>						
<i>a</i>	<i>aflossing)</i>		14.134	4.808	2.778	1.164	IX art.3
<i>b</i>	<i>waarvan management fee</i>		178	26	0	-24	IX art.3
	<i>waarvan portefeuille ontvangsten (rente +</i>						
<i>c</i>	<i>aflossing)</i>		-13.323	-4.275	-4.231	-2.772	IX art.3
<i>d</i>	<i>waarvan garantiefee</i>		-390	-58	0	52	IX art.3
<i>e</i>	<i>waarvan additionele garantiefee</i>		-392	-87	0	79	IX art.3
<i>f</i>	<i>waarvan additionele fee</i>		-192	-35	-1	33	IX art.3
<i>g</i>	<i>waarvan verhandelbaarheidsfee</i>		-15	-18	-1	14	IX art.3
<i>h</i>	<i>waarvan eenmalige uitkering</i>		0	-379	-	-	IX art.4
<i>i</i>	<i>waarvan incidentele uitgave</i>		0	19	-	-	IX art.3
	Totale uitgaven minus						
	ontvangsten	34	1	0	-1.455		
	Effect op EMU saldo	34b, f, g	29	27	2		
	Effect op EMU saldo inclusief						
	afwikkeling		0	-86			
	Effect op EMU schuld	33	7.501	-4.779	-4.177		
	Effect op staatsschuld	34	1	0	-1.455		
E. Garantiefaciliteit bancaire leningen							
35	Premieontvangsten garanties bancaire leningen		-1.114	-165	-100	56	IX art.2
36	Schade-uitkeringen		0	0	0	0	IX art.2
37	Garanties bancaire leningen		50.275				IX art.2
38	<i>waarvan vervallen</i>		-33.033	-7.349	0	0	IX art.2
	Totale uitgaven minus						
	ontvangsten	35, 36	-1.114	-165	-100		
	Effect op EMU saldo	35, 36	1.114	165	100		
	Effect op EMU schuld	35, 36	-1.114	-165	-100		
	Effect op staatsschuld	35, 36	-1.114	-165	-100		
F. IJsland							
39	Vordering op IJsland		769	-48	23	-1	IX art.2
40	Tussenrekening 'recovery oude topping up'		54	6	0	0	IX art.2

#	Stand: VJN 2014	Telling	2008-2012	2013	2014	Δ MJN	Bron
41	Uitkeringen depositogarantiestelsel Icesave		1.428	0	0	0	IX art.2
42	Uitvoeringskosten IJslandse DGS door DNB		7	0	0	0	IX art.2
43	Renteontvangsten lening IJsland		0	0	0	0	IX art.2
44	Aflossing hoofdsom lening IJsland		-734	-77	0	0	IX art.3
	Totale uitgaven minus ontvangsten	41, 42, 43, 44	701	-77	0		
	Effect op EMU saldo	42, 43	-7	0	0		
	Effect op EMU schuld	41, 42, 43, 44	701	-77	0		
	Effect op staatsschuld	41, 42, 43, 44	701	-77	0		
	Totaal maatregelen 'kredietcrisis':						
	Toerekenbare rentelasten		6.213	759	777		
	Effect op EMU saldo		-3.638	315	918		
	Effect op EMU schuld		35.681	1.085	-7.234		
	Effect op staatsschuld		28.181	1.809	-4.512		

#	Stand: VJN 2014	Telling	2008-2012	2013	2014	Δ MJN	Bron:
	G. Griekenland						
45	Lening aan Griekenland		3.199	0	0	0	IX art.4
46	Rente lening Griekenland		-186	-26	-21	5	IX art.4
47	Rentevergoeding Griekenland (ANFA)		13	13	13	0	IX art.4
48	Teruggave winsten SMP		0	126	112	0	IX art.4
49	Verstrekt kapitaal EFSF		2				IX art.4
50	Verstrekt kapitaal ESM		1.829	1.829	915	0	IX art.4
51	Crisisgerelateerde winst DNB		0	-905	-834	0	IX art.3
52	waarvan relevant voor het EMU saldo		0	807	728	0	IX art.3
	<i>Garanties</i>		0				

53	Garantieplafond Nederland EFSF effect verstrekte garantie op EMU	97.782	-48.142			IX art.4 CBS
54	schuld:	8.593	2.351	700	54	Eurostat CBS
	<i>voor Ierland</i>	774	347	0	0	Eurostat CBS
	<i>voor Portugal</i>	1.193	405	74	-45	Eurostat CBS
	<i>voor Griekenland</i>	6.627	1.599	626	99	Eurostat
54	Garantieverlening NI-aandeel ESM	35.445				IX art.4
55	Garantieverlening DNB i.v.m. ophoging middelen IMF	13.610				IX art.4
56	Garantieverlening DNB i.v.m. SMP	0	5.700			IX art.3
57	Garantieverlening NL-aandeel EU- begroting	2.832				IX art.4
	Totaal maatregelen europa:					
	Toerekenbare rentelasten (saldorelevant)	206	140	168		
	Effect op EMU saldo	-33	554	456		
	Effect op EMU schuld	13.450	3.388	885		
	Effect op staatsschuld	4.857	1.037	185		

Toelichting:

Ten opzichte van stand Miljoenennota 2014 zijn er drie omvangrijke mutaties.

Ten eerste is verwerkt de beëindiging van de ING IABF (onderdeel D); hetgeen resulteert in een netto ontvangst van 1,4 miljard in 2014. Ten tweede lost ING versneld af op de kapitaalverstrekkingfaciliteit (onderdeel C). Tot slot worden de premieontvangsten op de garantiefaciliteit bancaire leningen (onderdeel E.) met 56 miljoen neerwaarts bijgesteld aangezien partijen in 2013 gebruik maakten van vervroegde beëindiging, waarvoor zij in dat boekjaar een 'closing out fee' betaalden.

Tabel 2. Balans interventies (in miljoenen euro)

Directie Begrotingszaken

In de onderstaande tabel staan de bezittingen en schulden die vanwege de interventies (kredietcrisis en europa) zijn ontstaan. Balansonderdelen zijn hierbij opgenomen tegen historische aankoopprijs, conform de bepalingen van de RBV die van toepassing zijn op het onderliggende departementale jaarverslag IX. De bezittingen zijn grotendeels gefinancierd met staatsschuld (zichtbaar in tabel 1). Verder is er het cumulatief saldo van kosten en opbrengsten ('het resultaat') dat een deel van de bezittingen financiert' (vanuit tabel 3.)

Ons kenmerk
BZ/2014/222 M

Bezittingen	ultimo 2014	Bron:	Schulden	ultimo 2014	Bron:
Fortis/RFS/AA					
aanschaf ABN AMRO Group - ASR Verzekeringen - RFS Holdings (incl. Z-share en residual N-share)	27.955	art. 3	staatsschuld	31.557	
overbruggingskrediet (voormalig) Fortis	3.550	art. 11	cumulatief resultaat	4.536	tabel 3
SNS Reaal en Propertize					
kapitalisatie holding en bank overbruggingskrediet	2.200 1.100	art. 3 art. 3	cumulatieve rente cumulatieve uitvoeringskosten	8.263 49	tabel 3
kapitalisatie Propertize	500	art. 3			
ING					
core-tier-1 securities	683	art. 3			
IJsland					
lening (incl rente)	744	art. 2			
Griekenland					
lening	3.199	art. 4			
EFSF					
deelneming	2	art. 4			
ESM					
deelneming	4.573	art. 4	technische aansluiting	101	
Totaal:	<u>44.506</u>		Totaal:	<u>44.506</u>	

In totaal staat per ultimo 2014 vermoedelijk nog voor circa 44,5 miljard aan vorderingen uit.

**Tabel 3. Overzicht toerekenbare kosten en opbrengsten
(in miljoenen euro)**Ons kenmerk
BZ/2014/222 M

Deze tabel geeft een overzicht van de kosten en opbrengsten van interventies. Het resultaat betreft het jaarlijkse saldo die op kasbasis gerealiseerd worden. Eventuele afwaarderingen van activa (tabel 2.) worden eveneens in het resultaat meegenomen maar dan pas op het moment dat deze daadwerkelijk gerealiseerd zijn. Deze behandeling wijkt af van de systematiek van het EMU saldo.

Kosten en opbrengsten	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Fortis/RFS/AA							
dividend	0	0	6	200	121	488	0
premie counter indemnity	0	0	26	26	26	26	26
rente overbruggingskrediet (voormalig) Fortis	502	705	167	169	152	103	99
premieontvangsten CRI	0	28	165	0	0	0	0
dividend financiële instellingen	0	0	0	0	0	0	400
SNS Reaal							
couponrente SNS Reaal	0	38	0	0	0	0	0
repurchase fee SNS Reaal	0	0	0	0	0	0	0
afboeking core-tier-1 securities					-565		
dividend	0	0	0	0	0	0	0
rente overbruggingskrediet	0	0	0	0	0	7	7
bankenheffing in het kader van de nationalisatie	0	0	0	0	0	0	1.000
Aegon							
couponrente Aegon	0	166	11	0	0	0	0
repurchase fee Aegon	0	108	52	750	0	0	0
ING							
couponrente ING	0	645	39	0	34	31	61
repurchase fee ING	0	295	52	1.000	341	344	347
back up faciliteit		0	0	0	0	0	1.455
Griekenland							
rente en servicefee	0	0	30	115	41	26	21
rentevergoeding Griekenland (ANFA)	0	0	0	0	-13	-13	-13
teruggave winsten SMP	0	0	0	0	0	-126	-112
IJsland							
topping up		-106					
recovery topping up		0	0	33	21	6	0
aangegroeide rente		74	-23	42	27	23	24

Kosten en opbrengsten	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Europese instrumenten							
crisisgerelateerde winst DNB	0	0	0	0	0	905	834
Overige							
premieontvangsten garanties bancaire leningen	0	116	407	361	230	165	100
uitvoeringskosten crisismaatregelen	-9	-31	-3	2	-1	-12	5
toerekenbare rentelasten op staatsschuld	-450	-2.036	-1.493	-1.280	-1.160	-899	-945
Resultaat	43	2	-564	1.418	-746	1.074	3.309

Toelichting:

Het resultaat op interventies in de financiële sector en europa (op kasbasis) bedraagt in 2014 ca. 3,3 miljard positief. Meegenomen hierin zijn het vrijvallen van de ING IABF opbrengst (van circa. 1,4 miljard) en de resolutieheffing die in het kader van de nationalisatie van SNS REAAL is ingesteld (van circa. 1 miljard).

Tabel 4. Garantieoverzicht (in miljoenen euro)

In onderstaand overzicht staan de uitstaande garanties die in het kader van de kredietcrisis en europa verstrekt zijn. Het cumulatief saldo geeft de stand van de uitstaande garanties per einde 2014 weer.

Garanties 'kredietcrisis en europa'	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
A. Fortis/RFS/AA							
Capital Relief Instrument ABN-AMRO (CRI)	0	32.611	0	0	0	0	0
<i>waarvan vervallen</i>	0	0	-32.611	0	0	0	0
Counter Indemnity ABN-AMRO	0	0	950	0	0	0	0
B. SNS Reaal							
Garantieverlening VBO	0	0	0	0	0	4.166	0
E. Garantiefaciliteit bancaire leningen							
Garanties bancaire leningen	2.740	47.535	0	0	0	0	0

Garanties 'kredietcrisis en europa'	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
<i>waarvan vervallen</i>	0	-3.424	-7.853	-5.823	-15.933	-7.349	0
H. Europese instrumenten							
Garantieplafond Nederland EFSF	0	0	25.872	71.910	0	-48.142	0
<i>effect garantie op EMU schuld:</i>				993	7.600	2.351	700
- voor Ierland				495	279	347	0
- voor Portugal				498	695	405	74
- voor Griekenland				0	6.627	1.599	626
Garantieverlening NI-aandeel ESM	0	0	0	0	35.445	0	0
Garantieverlening DNB i.v.m. ophoging middelen IMF	0	0	0	13.610	0	0	0
Garantieverlening DNB i.v.m. SMP	0	0	0	0	0	5.700	0
Garantieverlening NL-aandeel EU- begroting	0	0	2.946	-120	6	0	0
Totaal	2.740	76.722	-10.696	79.577	19.518	-45.625	0
Cumulatief	2.740	79.462	68.766	148.343	167.861	122.236	122.236